

Súčasné slovenské značky majú jednu jediná výhodu – sú graficky pekne spracované. A teraz k nevýhodám či nie až tak zjavným výhodám:

Domnelé výhody:

- Obsahujú kód okresu, takže každý vie, odkiaľ je auto

Informácia o tom, že nejaké auto je z okresu toho a toho má veľmi malý praktický význam. Táto informácia pre mňa môže znamenať toto:

- Vidím auto zaregistrované v tom istom okrese, kde bývam. Môže to byť sused od nás zo štvrte, ale takisto to môže byť ktosi z iného mesta, ktoré leží v našom okrese a nie je okresné
- Vidím auto zaregistrované v okrese, kde som sa narodil (prežil detstvo, mal prvú frajerku, bol na vojne....)
- Vidím auto, ktoré nie je z nášho okresu (mesta). Táto informácia má pre mňa cenu, keď ho napríklad sledujem, ako (a) blúdi v našej štvrti, (b) zmätkuje medzi pruhmi, (c) parkuje tam, kde môžu len rezidenti – proste cudzie auto.
- Vidím auto, ktoré je z „východu“, a je to teda „šialený východniar“; ktoré je z „juhu“ a je to teda „xxx Maďar“ alebo je zo Záhoria, a teda „šialený Záhorák“. Samozrejme, ak má BA/BL, tak je to „arogantný Blavák“; ak má „BB“, tak je to „pažravec“ atď. atď.

Pravdupovediac, nič z hore uvedeného nepovažujem za skutočne dôležité.

- Dajú sa sledovať okresné maximá
 - o To je zábava pre asi tak 20-30 ľudí, ktorí sa sledovaním najvyšších vydaných EČV zaoberajú. Ostatných vyše 5 miliónov ľudí to nezaujíma (niektorí niečo tušia, ale ich prehľad sa zužuje maximálne tak na svoj okres a možno susedné).
- Každý okres si riadi výdaj sám
 - o Dáva to okresu status akejkoľvek právnej entity, subjektu, ktorý má svoju identitu. Ale ruku na srdce, tie okresy vznikli v roku 1996 tak, že nejaký úradník nakreslil čiary na mape. Je len málo okresov, ktoré majú prirodzené hranice, historickú podstatu a ktorých obyvatelia cítia prirodzenú afinitu k svojmu okresu.
 - o Niektoré mestá nemajú svoj okres a sú nezmyselne zaradené do iného okresu (zoznam je na konci dokumentu)
 - o Okrem toho je tu problém s niekedy nezmyselnými skratkami a u niektorých okresov z nejednoznačnými (zoznam je na konci + návrh na lepšie označenie)

A teraz poďme k novým značkám.

Znaky

Nové značky majú 6 alebo 5 znakov (na rozdiel od súčasných 7-znakových). Aj tie 5-znakové majú 6-miestny databázový zápis – miesto chýbajúceho znaku sa dá nula.

Znacky sa skladajú z kombinácie písmen ABCDEFGHJKLMNPRSTUVXYZ a číslíc 23456789. Nepoužívajú sa písmená I a O (kvôli zameniteľnosti s číslcami 1 a 0); písmená Q a W sa zatiaľ nepoužívajú – budú rezervované pre neskoršie použitie. Taktiež sa vynechali číslice 1 a 0 (aby sa nepletli s písmenami I a O). Ako sme však spomínali, nula „0“ sa používa v databázovom zápise – neobjavuje sa fyzicky na značkách.

Samozrejme, ešte stále existuje problém s možnou zameniteľnosťou „2“ a „Z“, „5“ a „S“ alebo „8“ a „B“. Tento problém je nutné vyriešiť výberom správneho fontu, ktorý v tomto návrhu nie je riešený (pre ilustratívne účely je tuto použitý britský font – nemám k dispozícii legálny slovenský font).

Tiež je dôležité usporiadanie znakov na značke (lepšie povedané, umiestnenie medzery medzi dvoma blokmi – v tejto medzere je umiestnený štátny znak).

Existujú tieto typy usporiadania znakov na značke:

Typ 1 → ■■■■ ♥ ■■■■	Osobné automobily, dodávky a ľahké nákladné vozidlá do celkovej hmotnosti 3,5t
Typ 2 → ■■ ♥ ■■■■	Nákladné automobily a autobusy s celkovou hmotnosťou nad 3,5t
Typ 3 → ■■ ♥ ■■■■	Prívesy a návesy
Typ 4 → ■■■■ ♥ ■■	Motocykle, mopedy a štvorkolesové motocykle
Typ 5 → ■■■■■■ ♥ ■	Špeciálne použitie
Typ 6 → ■■■■■ ♥ ■■	Export
Typ 7 → ♥ ■■■■■■	Značky na pranie

Takže 5 typov usporiadania znakov na značke určuje konštrukčný typ vozidla, ďalšie dva typy špeciálne značky. Pri zapamätaní značky môže napomôcť kombinácia typu vozidla – ktorý je zjavný – a zapamätanie si aspoň časti značky.

Farby

Kombinácia farby znakov a podkladu určuje spôsob používania vozidla, resp. jeho účel.

• Civilné	(Typ 1 až 4) Žltý podklad, čierne znaky
• S prednostným právom jazdy	(Typ 1 až 4) Červený podklad, biele znaky
• Diplomatické	(Typ 1 až 4) Modrý podklad, žlté znaky
• Historické (veteráni)	(len typ 5) biely podklad, šarlátové znaky
• Športové	(len typ 5) biely podklad, modré znaky
• Vývozné (dočasné)	(let typ 6) biely podklad, šarlátové znaky
• Poist'ovacie (dočasné)	(Typ 1-5) biely podklad, červené znaky
• Testovacie	(len typ 5) biely podklad, zelené znaky
• Poľnohospodárske	(len typ 5) zelený podklad, čierne znaky

<ul style="list-style-type: none"> • Stavebné stroje & verejné služby 	(len typ 5) svetlomodrý podklad, čierne znaky
<ul style="list-style-type: none"> • Autoškola 	(len typ 5) šarlátový podklad, žlté znaky

Kódovanie

Značky majú niektoré znaky fixne dané (kódovanie – dostaneme sa k tomu neskoršie), ostatné znaky sú náhodne generované. Oproti prakticky všetkým systémom, ktoré sa na Slovensku kedy používali, kde sa značky generovali v určitom poradí (napr. BAA-00-01 až BAA-99-99, potom BAB-00-01 až BAB-99-99; alebo BA-001AA až BA-999AA a potom BA-001AB až BA-999AB atď.) sú nové značky generované náhodne z celého dostupného intervalu. Je to asi tak, ako keby sa dnes vydávali značky v poradí napr. ZM-582RH, ZM-209LY, ZM-943CJ atď.

Pre jednotlivé typy sú fixné (F) a voľné (V) znaky stanovené takto:

Typ 1 → FFV♥VVV
Typ 2 → FF♥VVVV
Typ 3 → FF♥VVV
Typ 4 → FFV♥VV
Typ 5 → VVVVV♥F
Typ 6 → VVVV♥FF
Typ 7 → ♥VVVVVV

V type 1 až 4 predstavujú fixné (dvojpísmenové) kódy **mesiac prvej registrácie** vozidla. Kód AA platí pre január a február 2000, AB pre marec a apríl 2000, AC pre máj a jún 2000 atď; kód ZZ bude platiť pre vozidlá s prvou registráciou v septembri a októbri 2076. Znamená to, že máme nejakých 64 rokov k dispozícii, aby sme pripravili iný systém. **Toto je jeden z hlavných rozdielov medzi novým a doterajšími systémami** – vieme presne, kedy skončí. Schválne, kto vie odhadnúť, kedy napr. Bratislava vyčerpá všetky svoje série, ktoré má pridelené? A je zrejme jasné, že keď ich vyčerpá, budú okresy, ktoré budú mať využitú tak tretinu – možno aj menej – voľných kombinácií. Pri tomto systéme sa vyčerpajú všetky série rovnomerne.

V type 5, ktorý je určený pre vozidlá na špeciálne účely, predstavuje fixný jednopísmenový kód bližšie určenie účelu, na ktorý sa dané vozidlo používa. Zatiaľ sú využité len niektoré kódy, ďalšie môžu byť použité v budúcnosti, keď sa vyčerpajú súčasné kódy, a to buď pre existujúce účely (vymenované v ďalšom odseku), alebo pre novo definované účely.

A – autoškola, D – vozidlo upravené pre osoby s trvalým telesným postihnutím (disabled), F – testovacie vozidlo, H – historické vozidlo (veterán), J – poľnohospodárske stroje, L – autoškola, S – športové vozidlo, T – testovacie vozidlo, V – historické vozidlo (veterán), X – vozidlo komunálnych služieb, Y – vozidlo komunálnych služieb, Z – stavebné stroje.

Typ 5 označuje vozidlá, ktoré majú špeciálnu konštrukciu, a podliehajú teda iným normám než civilné vozidlá; predpokladá sa, že ich prevádzka na verejných komunikáciách bude obmedzená.

V type 6 – exportné značky – predstavuje dvojpísmenový kód na konci značky **mesiac pridelenia** exportnej značky. Keďže platnosť exportnej značky je priamo odvodená od kódu na nej uvedenom, takto okódované značky stratia po krátkom čase sami od seba platnosť.

Všetky ostatné znaky vo všetkých typoch značiek (1 až 6) sú náhodne generované z čísel alebo písmen. Je len pevne stanovené, pre aký typ je na akej pozícii písmeno alebo číslo. Vychádza sa pritom z dvoch parametrov – (1) dostatočné vytvorenie kapacity pre predpokladané množstvo registrácií vozidiel daného typu a (2) čitateľnosť značky (tzn. aby sa negenerovali nezmysly typu 5XG4F alebo R3ZB8...)

Pri zabezpečení kapacity kombinácií vychádzame z toho, že číslice (ktorých je osem) nám umožňujú násobok 8 kombinácií, písmená (ktorých je 22) násobok 22 kombinácií. Ostatne, pozrime sa, ako to konkrétne funguje (A=písmeno (alfa), N=číslica (numero)):

Typ 1	Osobné automobily, dodávky a ľahké nákladné vozidlá do celkovej hmotnosti 3,5t	AAN ♥ NAA Príklad: AB2 ♥ 3CD Počet možných kombinácií za rok: $6 \times 8 \times 8 \times 22 \times 22$ = 185 856
Typ 2	Nákladné automobily a autobusy s celkovou hmotnosťou nad 3,5t	AA ♥ NNNN Príklad: AB ♥ 2345 Počet možných kombinácií za rok: $6 \times 8 \times 8 \times 8 \times 8$ = 24 576
Typ 3	Prívěsy a návěsy	AA ♥ NNN Príklad: AB ♥ 234 Počet možných kombinácií za rok: $6 \times 8 \times 8 \times 8$ = 3 072
Typ 4	Motocykle, mopedy a štvorkolesové motocykle	AAN ♥ AA Príklad: AB2 ♥ CD Počet možných kombinácií za rok: $6 \times 8 \times 22 \times 22$ = 23 232
Typ 5	Špeciálne použitie	NNNN ♥ A Príklad: 23456 ♥ A Počet možných kombinácií pre jeden typ: $8 \times 8 \times 8 \times 8 \times 8$ = 32 768
Typ 6	Export	NNNN ♥ AA Príklad: 2345 ♥ AB Počet možných kombinácií za rok: $6 \times 8 \times 8 \times 8 \times 8$ = 24 576

K rozdeleniu kapacity: Na Slovensku bolo v roku 2011 zaregistrovaných 73 938 nových osobných vozidiel, dodávok a ľahkých úžitkových vozidiel (typ 1 – ročná kapacita 185 856

registrácií) a 7320 nových nákladných vozidiel a autobusov nad >3,5t (typ 2 – ročná kapacita 24 576 registrácií).

Samozrejme, s tým, ako bude rásť životná úroveň obyvateľstva, budú sa aj zvyšovať počty novo registrovaných vozidiel. Ak porovnáme Slovensko s vyspelými krajinami s podobným počtom obyvateľov (5 mil.), dostaneme sa na čísla, kde by sme s navrhovaným systémom narazili na limity voľných kapacít: Dánsko – 194 055 nových osobných vozidiel a dodávok; Fínsko – 135 517 nových vozidiel, Nórsko – 173 858 nových vozidiel. Riešením, ktoré je nateraz v zálohe, je jednak použitie zatiaľ nepoužívaných znakov „W“ a „Q“ a jednak skrátenie z dvojmesačného na jednomesačné kódovanie (čiže v našom výpočte nebude za rok k dispozícii 6 dvojmesačných blokov ale 12 blokov). Myslím si ale, že takých 20 – 30 rokov nám navrhovaná kapacita bohato postačí.

K čitateľnosti (zapamätateľnosti) značiek: Typy 2, 3, 5 a 6 majú bloky buď písmen alebo číslíc. Čitateľnosť tu je teda veľmi dobrá (navyše, pripomeniem, že každý typ značky má svoje usporiadanie blokov, takže bude len otázkou zvyku, že pre určitý typ značky na určitom druhu vozidla budeme na určitej pozícii automaticky čítať číslicu alebo písmeno).

Typ 1 (najrozšírenejší) je trochu viac problematický. Miesto rozdelenia do troch blokov AB-23-CD sme zvolili radšej zachovanie dvoch blokov na AB2-3CD. Opäť zdôrazňujem, že na tretej a štvrtej pozícii nebude nikdy písmeno. Takisto tento kompromis zaisťuje pomerne veľkú zapamätateľnosť buď jedného alebo druhého bloku (teda stačí si zapamätať druhý blok 3CD, aby sa zúžil okruh potenciálnych vozidiel na znesiteľné minimum, keďže prvý blok bude možné dovodiť z iných vstupov – napr. konkrétneho modelu vozidla, farby atď.).

Typ 4 (motocykle a mopedy) má podobný problém, len o niečo jednoduchší.

Keďže fixné znaky predstavujú kódovanie buď dátumu registrácie / vydania alebo účelu použitia špeciálneho vozidla, a zároveň sú voľné znaky náhodne generované, je jasné, že nový systém je **centrálny, celoštátny** a nie **okresný** ako doteraz.

Teraz, keď sme si ozrejmili základnú logiku tohto systému, urobíme si cvičenie. Správne odpovede sú na konci dokumentu v časti Poznámky. Úlohou je určiť, o aký typ značky ide.

Príklad 1

Príklad 2

Príklad 3

Príklad 4

Príklad 5

Príklad 6	
Príklad 7	
Príklad 8	
Príklad 9	
Príklad 10	
Príklad 11	

Pridelovanie a distribúcia značiek

Je zrejmé, že centrálné (celoštátne) kódovanie si vyžaduje vedenie centrálnej databázy pridelených (a tým pádom aj voľných) značiek. Navyše, oproti dnešnému systém, kde sa značky vyrábajú pre každý okres (= výdajné miesto) do zásoby vo vzostupnej sekvencii, predpokladá nový systém úplne náhodne generované voľné znaky. Znamená to, že v každom momente musí byť k dispozícii celý interval (napr. AB2 2AA až AB9 9ZZ) mínus kombinácie, ktoré už boli pre dané 2-mesačné obdobie vydané.

To nás privádza k ďalšiemu zo zásadných znakov nového systému – značky (tabuľky) sa nebudú vyrábať centrálné a do zásoby, ale decentrálné a vždy k už zaevidovanému kódu.

Ako to bude fungovať?

Vozidlo, ktoré chceme zaradiť do evidencie (nové auto alebo auto dovezené zo zahraničia alebo auto, ktoré prešlo takými úpravami, že sa zaradilo do kategórie špeciálnych vozidiel), musí byť najprv poistené. Dostane krátkodobú poisťku (majiteľ si môže kúpiť 14- alebo 30-dňovú) priamo na evidenčnom úrade (= úrade, ktorý je zodpovedný za evidenciu vozidiel – môže to byť okresný dopravný inšpektorát alebo obecný úrad atď. – to nateraz nie je dôležité). Evidenčný úrad zaeviduje technické údaje a VIN vozidla v centrálnom systéme (správne načítanie dát uľahčí QR kód, úradník iba skontroluje údaje s údajmi v technickom preukaze) a priradí VIN-u vozidla evidenčnú značku (= kombináciu písmen a čísel v súlade s pravidlami pre typy značiek 1 až 5).

Tak napríklad chceme evidovať nové osobné vozidlo. Na evidenčný úrad prideme s technickým preukazom, ktorý obsahuje VIN, technické údaje o vozidle (farba, zdvihový objem, výrobca, model atď.) – všetky tieto údaje sú zároveň zakódované v QR kóde. Úradník naskenuje QR kód, dáta z technického preukazu sa načítajú do systému, úradník ich prekontroluje. Potom zadá údaje o majiteľovi. Následne úradník zadá **dátum prvej registrácie**. V tomto prípade aktuálny dátum – napr. 14. 8. 2014. Pre tento dátum registrácie (júl / august 2014) je kód **DZ**. Následne systém náhodne vygeneruje zvyšnú časť evidenčnej značky z intervalu voľných značiek pre kód DZ – napr. **94PM**. Týmto je vozidlu pridelená evidenčná značka **DZ9-4PM** a vozidlo je oficiálne zaregistrované. Úradník ešte zadá platnosť dočasnej značky podľa prania zákazníka – na 14 alebo 30 dní. Zákazník zaplatí za dočasnú **poisťnú** značku a úradník vytlačí samolepiacu fóliu so značkou príslušného typu 1 - 5, kde bude okrem oficiálneho evidenčného kódu DZ9-4PM uvedený i dátum expirácie – napr. 14-SEP-2014.

S touto poistnou značkou môže byť vozidlo prevádzkované na verejných komunikáciách do 14. 9. 2014 – do tohto termínu si musí majiteľ zabezpečiť výrobu permanentnej tabuľky (v tomto prípade typu 1). Značku mu vyrobí certifikovaný výrobca proti predloženiu (zaslaniu) dokladu o evidencii (z evidenčného úradu) a dokladu o zaplatení povinného zmluvného poistenia (PZP) v komerčnej poisťovni vybranej zákazníkom. Tento proces prebieha korešpondenčne a výroba značiek podlieha prísnej kontrole.

Preregistrácia vozidla v rámci Slovenska

Tak tuto prináša systém jedno zjednodušenie – keď už je raz vozidlo zaevidované v Systéme 2014, zostáva mu značka aj po zmene majiteľa. Keď si teda niekto z Michaloviec kúpi ojazdené auto od majiteľa v Malackách, zmení sa v centrálnom evidenčnom zázname o vozidle iba údaj o majiteľovi. Doteraz to bolo tak, že nové auto zaregistroval úrad (DI) v Malackách a pri predaji vozidla ho musel DI v Malackách vyňať z evidencie a DI v Michalovciach ho znovu zapísať (so všetkými podrobnosťami). Čím viac úkonov, tým viac možných chýb.

Keďže kódovanie systému ide späť len do januára 2000, autá s prvou registráciou pred týmto dátumom si zachovávajú svoju pôvodnú značku (zo systému 1997). Ak to bude staré auto spĺňajúce podmienky pre zaregistrovanie ako veterán, dostane veteránsku značku z nového systému 2014.

Autá zaregistrované po roku 2000 si ponechajú tiež súčasné značky až do chvíle, kým nebudú preregistrované na iného majiteľa – to dostanú značku z nového systému 2014 s príslušným kódom (AA ... DU).

(mimochodom, prvé nové vozidlo zaregistrované v januári 2014 bude mať kód DV).

Dizajn značiek

V ďalšom dokumente sú ukážky dizajnu značiek (znovu upozorňujem, že použitý font je len pre ilustráciu – je treba vytvoriť originálny slovenský font).

Zásadným rozdielom oproti súčasnému systému je, že tabuľka EČ neobsahuje „europrúžok“ a vďaka tomu má „užší“ rozmer (miesto 520×110 mm to bude 380 mm).

Miesto europrúžku má značka slovenský znak (u všetkých značiek pre civilné použitie), alebo označenie „SK“ v kruhu 12 hviezdíčiek (pre značky, ktoré budú používané vnútroštátne), alebo označenie „CD“ resp. „CC“ resp. „HC“ v ovále – pre vozidlá používané pre diplomatické alebo konzulárne účely.

Značku bude možné pripevniť na vozidlo bez podložky – v tom prípade je národná príslušnosť vyjadrená slovenským znakom na tabuľke (a na karosériu bude nutné prilepiť oficiálnu MPZ „SK“ v ovále).

Takisto však bude možné použiť podložku s rozmermi 520 × 110 mm, ktorá bude mať na ľavej strane europrúžok s „SK“ a na pravej strane modrý prúžok rovnakého rozmeru, kde bude možné umiestniť erb alebo logo mesta, resp. logo regiónu (napr. Turiec, Orava, Horehronie, Gemer, Tekov, Spiš, Šariš, Zemplín, Podunajsko atď.). Týmto má každý lokálpatriot možnosť hrdo vyjadriť svoju príslušnosť k rodnej lúke....

Poznámky

Niektoré významné mestá, ktoré nemajú svoj okres:

- Dubnica nad Váhom
- Fiľakovo
- Handlová
- Hnúšťa
- Holíč
- Kolárovo
- Kráľovský Chlmec
- Liptovský Hrádok
- Moldava nad Bodvou
- Nová Baňa
- Nová Dubnica
- Sereď
- Šahy
- Šamorín
- Štúrovo
- Šurany
- Tornaľa
- Turzovka
- Želiezovce

Návrhy jednoznačnejších kódov (vrátane kódov pre mestá, ktoré nemajú dnes okres)

Okres	Kód	Zameniteľný s	Návrh nového kódu
Brezno	BR	Bratislava	BZ
Dubnica			DC
Fiľakovo			FL
Handlová			HA
Hnúšťa			HT
Holíč			HO
Kolárovo			KL
Kráľovský Chlmec			KH
Levoča	LE	Levice, Lučenec	LA
Liptovský Hrádok			LH
Lučenec	LC	Levoča, Levice	LN
Malacky	MA	Myjava, Martin	MK
Moldava			MD
Myjava	MY	Malacky	MJ
Nová Baňa			NB
Nová Dubnica			ND

Okres	Kód	Zameniteľný s	Návrh nového kódu
Partizánske	PE	Pezinok	PA
Revúca	RA	Rožňava	RC
Rožňava	RV	Revúca	RZ
Sereď			SD
Skalica	SI	(nezmysel)	SK
Snina	SV	(nezmysel), Svidník	SN
Spišská Nová Ves	SN	Snina, Svidník	SP
Stropkov	SP	Spišská Nová ves	ST
Svidník	SK	Skalica	SV
Šahy			SH
Šamorín			SM
Štúrovo			SR
Šurany			SU
Tornaľa			TL
Trebišov	TV	Tvrdošín, Trnava	TB
Trnava	TT	Turčianske Teplice	TA
Turčianske Teplice	TR	Trnava	TU
Turzovka			TZ
Želiezovce			ZE

Výsledky kvízu:

1. Typ 1 – osobné auto alebo dodávka do 3.5t civilné
2. Typ 3 – príves alebo náves civilný
3. Typ 1b – osobné auto alebo dodávka do 3,5t s právom prednostnej jazdy (napr. polícia)
4. Typ 5t – testovacie (posledné písmeno musí byť T)
5. Neexistujúce / nelegálne
6. Typ 5p alebo 5z – stavebný stroj alebo verejné služby (posledné písmeno musí byť P alebo Z)
7. Typ 5a alebo 5l – autoškola (posledné písmeno musí byť A alebo L)
8. Neexistujúce / nelegálne
9. Typ 6 – vývozné
10. Typ 2 – nákladný automobil alebo autobus nad 3.5t
11. Typ 1 dočasná